

Nye hospicepladser på vej

Der er nu 17 Hospicer nogenlunde jævnt fordelt over hele landet. Og i hvert fald én mere på vej, nemlig på Sydfyn. I Hospice Forum, som er en fællesorganisation for de forskellige hospicer, har man længe kæmpet for at få flere hospicepladser.

Nu ser det ud til at lysne, for 42 nye hospicepladser er på vej. I finansloven for 2011 er der nemlig afsat 6 millioner kr. til 12 hospicepladser og derefter årligt 5 millioner kr., indtil man i 2014 når op på 250 pladser i alt. Så langt så godt.

Men ifølge den Europæiske Organisation for Palliativ indsats, (dvs. lindrende indsats), så er der behov for 80-90 hospicepladser for hver million indbyggere. Omregnet til danske forhold vil det altså svare til 450-500 hospicepladser. Og så langt kommer man slet ikke med den nye finanslov, for der ender vi på 250 hospicepladser i alt. Der er altså stadig meget at arbejde for.

Hvor mange pladser er der brug for?

Det er imidlertid vanskeligt at gøre op, hvor mange pladser, der er brug for. I sommerens løb har spørgsmålet været rejst bl. a. i dagbladet Politiken. Den 16. juli 2010 udtaler formanden for Dansk Selskab for Palliativ Medicin, overlæge Tove Vejlgård således:

”Det er ikke flere Hospicer, vi mangler, men flere sengeafsnit på hospitalerne og flere specialiserede teams, som kommer i berøring med den brede befolkning.

Kun 3 procent af danskerne med uhelbredelig kræft dør på et Hospice. Godt 50 % dør på et sygehus, 25 % i eget hjem og 20 % i en plejebolig.

De mennesker skal have adgang til hjælp, så den sidste tid ikke foregår i smerte, angst eller alt for tung bedøvelse. Det kræver dagcentre, opsøgende specialister og 24-timers adgang til viden om lindring af døende for det almene sundhedspersonale”. Men hverken i den almene lægeuddannelse, eller i uddannelsen af sygeplejersker eller for resten af personalet i plejesektoren er der meget om palliation (smertelindring).

Sundhedsministeren lover handling

Over for dette lover sundhedsminister Bertel Haarder handling, og han vil holde møde med overlæge Tove Vejlgård og Sundhedsstyrelsen om sagen.

Bertel Haarder siger (Politiken 16. 7. 2010): ”Jeg vil danne mig et indtryk af de behov, der er, så vi kan få lagt en plan for, hvordan vi bedst styrker palliationsindsatsen. Det gælder ikke alene for Hospicer, men også sygehuse og plejehjem skal have adgang til specialiseret personale”.

”Jeg vil se, hvilke muligheder jeg har for at gå videre til de lægevidenskabelige fakulteter og til dem, der udformer sygeplejerskeuddannelsen”, siger Bertel Haarder. Nu venter vi spændt på ministerens initiativer.

Julen nærmer sig

Når dette nummer af Nyhedsbrevet kommer ud til vore mange medlemmer, så er vi inde i juletiden med alt, hvad dertil hører: Advent, julepyntning i gaderne, juleforberedelser, juletræer, julegudstjenester, julegaver... listen kan blive lang.

Med dette Nyhedsbrev følger også et Julebrev med opfordring til, at vore medlemmer også giver en gave til Støtteforeningens arbejde for Hospice og de Frivillige på Hospice. Der er i år lige så megen brug for gaver til foreningen som tidligere år. På forhånd tak!

Glædelig Jul og Godt Nytår!

Leif Geertsen

Formand for Støtteforeningen.

1992 - 2010

Aflastningstjeneste
Støtteforening
Frivilligt arbejde
Hospice
Koordinator
"Årets succes"

Lise Erbs favner bredt og dybt, har gjort det i en lille snes år, men nu takker hun af, den 1. december. At infange dette rige multimenneske i et kort interview er selvsagt ikke muligt. Det må blive til små indblik.

Begyndelsen blev gjort i 1992 med KFUM og KFUKs kvindelige voksenarbejde (i dag KFUM og KFUKs Kvindetræf), hvor Lise hørte et indlæg om en aflastningstjeneste i København, der udgået fra De Sammenvirkende Menighedsplejer tilbød at aflaste pårørende til syge og døende i hjemmet. Tanken fangede straks Lise. Sammen med gode medarbejdere blev idéen omplantet til Esbjerg og udbygget. I -93 møder

Lise fhv. skolebestyrer Arne Bækgaard Johansen - de gifter sig senere -, der indtræder i Aflastningstjenestens bestyrelse, hvor også Christian Bendixen, administrator for KFUM og KFUK i Esbjerg, befinder sig. Hermed er en slagkraftig trio samlet. De gode folk kan se, at der er behov for et hospice i Esbjergområdet, og inspireret af Danmarks første hospice, Sct. Lukas Stiftelsen i København, får de stiftet Støtteforeningen i november 1996 med Bækgaard som visionær formand (det var samme formand, der i et uskyldigt tonefald fik "lokket" bl.a. undertegnede ind i bestyrelsen).

Sygeplejersken Lise er et aktivt medlem i en gruppe, der designer den

fysiske indretning af det kommende Hospice Sydvestjylland, der som I ved, blev indviet december 2006. Foråret 2007 træder Lise ud af bestyrelsen - nu da målet om et hospice er nået - for at hellige sig arbejdet som koordinator af det frivillige arbejde på Hospice og fortsat leder af Aflastningstjenesten.

Resten er næsten velkendt med udbygning af Lises i forvejen imponerende indsats, således at man i dag kan mønstre omkring 150 frivillige "inklusive musikerne" og indsats på områdets plejacentre. Kan det undre, at hun og medarbejderne i 2008 af Jyske Vestkysten blev udnævnt til "Årets succes"?

En af hospicefædrene går fra borde

Benneth Østergaard Petersen

er med fuldt honnør trådt af som medlem af bestyrelsen for Hospice Sydvestjylland. For os andre er det et vemodigt - men fuldt forståeligt skridt - at vores nestor og mentor takker af. Østergaard Petersen var med fra første færd, da støtteforeningen til etablering af et hospice i Ribe Amt blev stiftet den 20. november 1996. Med stort overblik, engagement og frappe-rende taktisk-politisk tæft arbejdede Østergaard Petersen i Støtteforeningens bestyrelse, hele tiden sikker på, at hospice en dag var en realitet. Det tog - som han havde forudsagt - 10 år før vi kunne indvie vores hospice i december 2006. Rejsen dertil var lang, også fordi vi - pænt sagt - i en årrække var oppe mod politisk obstruktion, som Østergaard Petersen sejt og vedvarende bearbejdede. Hvordan orkede han at blive ved og samtidig holde modet oppe hos os andre? Var det den gamle provst, der vidste, at hospicetanken var vokset op som en spirende blomst i kirkens baghave, og derfra fik kræfterne og modet til at blive ved?

Begyndelsen blev gjort i 1992...

Passer ikke! Alt har sin forudsætning, også Lises baggrund for sit overvældende engagement. Her er intervieweren nødt til at spørge direkte ind for at få en flig af hendes brændstof og bærebølge. Derinde finder man en ung pige, der efter 7. klasse af faren kaldes hjem for at passe sin svært invaliderede, kørestolsbundne mor. Men Lise oplever sig elsket i sit kristne hjem og går ud i sit voksne liv med en stærk ansvarfølelse, som hun ikke oplever knægtende, men frisat og støttet af "Vor Herre". Lise bliver meget optaget af højskolebevægelsen og har ophold på højskole 3 gange af et halvt års varighed. Derpå følger uddannelse til sygeplejerske og arbejde på et Moder Theresa børnehjem under 9 års ophold i Tanzania, Afrika.

Tilbage i Danmark kommer efter nogle år stor sorg og smerte til, som hun efter mange år får kæmpet sig ud af. Livets ulidelige lethed indgår vist ikke i hendes vokabularium. Men som jeg møder Lise på denne novemberdag udstråler hun en nærværende energi, allerede med overvejelser og planer for sit 65 årige liv herefter.

vhn

Tiden der fulgte

Efter indvielsen af Hospice trådte Østergaard Petersen ud af Støtteforeningens bestyrelse for at repræsentere os i hospicebestyrelsen. Også der har han lagt et stort og fortjenstfuldt arbejde og er medvirkende til, at Hospice i dag er veletableret og nyder bred anerkendelse. Så jo, du kan med honnør gå fra borde, Benneth. Vi andre blir' på dækket og forsøger - inspireret og taknemmelige - at holde den gode kurs.

vhn

-SOM VI HUSKER DET

Det var den 29. oktober 2006, godt 1 måned før Hospice blev indviet. Bestyrelsen havde besluttet at indbyde alle interesserede til en slags hospicefejring i Musikhuset i Esbjerg. Alle sejl var sat til. TV-lægen Peter Geisling, Etta Cameron og de lokale Gospels samt filosofen John Engelbrecht stod for indslagene. Musikhuset tilbød generøst at sponsorere kaffe/kage til 300

personer, for flere kom der - mente man i Musikhuset - ikke til "den slags arrangementer". Klokken nærmede sig 15.00 denne søndag, hvor det skulle løbe af stablen. Jo, folk var ved at dukke op, men pludseligt væltede det ind. Salen i Musikhuset blev fyldt til bristepunktet, og man måtte noget overrasket tage balkonen i brug. Vi var vel 8-900 mennesker! Det blev en uforglemmelig eftermiddag.

Lise Erbs" trækker sig tilbage til privaten"

Af Ulla Krogh Jessen, Hospicechef

Leder af Aflastningstjenesten i KFUM og KFUK og frivilligkoordinator på Hospice Sydvestjylland Lise Erbs har i sit liv været vidt omkring, både i åndelig og fysisk forstand. Fra Østdanmark til Afrika og til Vestdanmark, til Esbjerg. Altid i rollen som hjælper, altid parat til at lytte og gøre tjeneste i sager, hvor næstekærlighed er substansen. Efter mange, mange år (..vi siger ikke hvor mange...) har Lise Erbs valgt at "trække sig tilbage til privaten". Lise vil nu koncentrere sig om sine nære og sig selv og det er kun naturligt og ikke mindst velfortjent efter et langt og aktivt liv som stærk og hjertevarm ildsjæl, amanuensis og organisator. Jeg læste i Johannes Møllehaves bog "DET ENDER GODT" at en norsk digter Arnulf Øverland havde skrevet:

*"Der er en glæde, som aldrig kan vendes til lede
Den at du glæder en anden, det er den eneste glæde.
Der er en sorg i verden, som ingen tårer kan lette,
den at det var for sent, da du indså dette.
Ingen kan resten af livet stå ved en grav og klage,
men døgnnet har mange timer og året mange dage."*

Det er et godt digt, der siger, at det giver mening at glæde en anden og at det aldrig er for sent. Johannes Møllehave skriver selv: "nogle gange kan der være mennesker, der kommer til og stå og lyse, fordi de med deres livshistorie bevidner, at det netop aldrig er for sent.

Kære Lise, du står der og lyser: du har i høj grad formuleret og virkeliggjort en idé, hvor formålet for Aflastningstjenesten er, at glæde, støtte og trøste medmedmennesker. På den måde er Aflastningstjenestens frivillige med til at materialisere "næstekærlighed". Som ressourceperson og ildsjæl i KFUM og KFUK i Esbjerg blev du,

for 18 år siden, foregangsmand for tilblivelsen af Aflastningstjenesten og var med til at forme idéen og føre den ud i livet. Siden har du været leder af Aflastningstjenesten. Du var desuden med til at skabe Støtteforeningen for Hospice Sydvestjylland og var meget aktiv i processen op til Hospices tilblivelse. Og som en naturlig ting tilbød du at tage det frivillige arbejde med inden for dørene på Hospice helt fra starten. Og lad mig sige med det samme: "det frivillige arbejde er en gave på Hospice". De roser vi på Hospice kan give Lise og de frivillige er højroede, langstilkede. Det er kærlighed, der driver værket

... og selvfølgelig organisationstalentet. Hos dig er kærligheden usentimental på "den gode måde". Du giver dig ikke hen til føleri, du er personlig professionel. "Dine aflastere, skal yde deres bedste i gerningen og samtidig skal de kunne rumme meget, når de skal støtte og trøste, bevare sig selv og deres eget fodfeste i den nære kontakt til syge og deres pårørende. Du videregiver, støtter og vejleder og underviser. Viden og indsigt om reaktioner på sygdom og krise er vigtig, og derfor har du løbende sørget for, at der blev dem tilbudt kurser og undervisning i alt lige fra psykologi til håndhygiejne. Alt sammen ud fra tanken om glæden ved menneskers samvær

og fællesskab.

Inden vi siger farvel til dig, vil jeg og Hospice gerne sige dig tillykke. Tillykke med, at visionen er lykket for dig. Aflastningstjenesten i Esbjerg har flere frivillige end andre lignende tjenester og blev i 2008 kåret til "Årets succes". Nu står en dygtig afløser Ingrid Bang klar i kulissen. Lise, "det er fuldbyrdet".

Nyhedsbrevet udgives af Støtteforeningen for Hospice Sydvestjylland, Kirkegade 70, 6700 Esbjerg.

Nyhedsbrevet udsendes 2-4 gange årligt.

Redaktion:

*Frede Dalum, FD
Michaela Lydiksen, ML
Christian Bendixen, CB*